

Evanjelik İslâmı

Evanjelizm Hristiyanlığın Protestan mezhebi içinde bir akım değil mi? Nasıl olur da, Hristiyan mezheplerinden birine bağlı bir akım, apayrı bir tarihsel iklimde ve bambaşka bir kültür coğrafyasında gelişmiş İslâmıla bağdaştırılabilir?

Evet, Evanjelist İslâmı olur!

Eğer ABD Ortadoğu'yu kendi dünya hakimiyeti hedefine göre yeniden şekillendirme projesinde başarılı olursa; başta Türkiye olmak üzere Müslüman ülkelerde küresel merkezlerce öngörülen kültürel dönüşümün gerçekleşmesi sağlanabilirse, İslâm Evanjelistleşebilir!?

O zaman Müslümanlar, komşusu açken tok yatmayı kabullenebilen; kardeşleri işgal altında en vahşice zulümlere uğrarken kılı kıpırdamayan; seccadesini özgürce serebileceği vatan toprakları düşman tehdidi altındayken aklını tesettürle bozan; dünyada mal mülk, ahirette cennet köşkü hırsıyla sadece kendi çıkarını düşünen insanlar haline gelir!

Yani "ıslah" edilerek Evanjelist hidayete ermiş olurlar?

"İslâmıda reform", "İslâm Rönesansı" çağrıları bunu hedefliyor.

"İLİMLİ İSLÂM"IN KÜLTÜREL BOYUTU

Ülkemizde Erdoğan-Gül kliğinin önünü açmasıyla yürütölen "dinlerarası diyalog" projesinin bir ayağı misyonerlik faaliyetiyle insanlarımızı Hristiyanlaştırma amacını taşıyorsa, bir ayağı da İslâmı temel değerlerinden uzaklaştırıp referanslarını değıştirerek Müslümanları "ıslah" etme hedefini güdüyor. "Dinlerarası diyalog"un en harareti savunucusunun ABD'de üslenmiş ve "İlimli İslâm" projesinde rol almış Fethullah Hoca olması boşuna değil.

Şimdiye kadar "İlimli İslâm" daha çok ölkelerin yönetimine egemen olan siyasal rejimlerle ilişkili bir konu olarak ele alındı. Gerçekten de kavramın mucidi ABD için ılımlılığın temel ölçütü, belirli bir İslâm ölkesindeki yönetimin Vaşington'a karşı tavrı oldu. Yönetim İslâmın en gerici yorumlarına da dayansa, Vaşington politikalarının dümen suyundan gidiyorsa "ılımlı" sayıldı. Ama laiklik ilkesini benimsese bile, eğer Vaşington'a karşı çıkıyorsa "radikal" suçlamasıyla karşılaştı.

Gel gelelim "İlimli İslâm"ın bir de kültürel boyutu var. "İlimli İslâm" projesi, ahalisi Müslüman olan ölkelerde ABD'nin dünya hakimiyeti projesine uygun kültürel bir dönüşümü de öngörüyor.

ABD'NİN SİYASAL HEDEFLERİNE UYUMLU BİR DİN

"Toplumsal kültür" denen olgunun çeşitli öğelerin bir bileşimi olduğı ve özellikle Aydınlanma devrimini tamamlamamış toplumlarda kültürün belki de en önemli öğesinin din olduğı bilinir. Belirli dogmalara dayandığı için, dinin değışimlere karşı direnen bir özelliğı de vardır. O nedenle siyasal dönüşümlerin önünde ciddi bir engel oluşturabilir. Nitekim şu ya da bu yönde siyasal dönüşümler gerçekleştirmek isteyen güçler bu engeli aşmak zorunluluğunu hissederler. Engelin aşılma şeklini belirleyen ise, gerçekleştirilmek istenen dönüşümün niteliğidir. İlerici, Halkçı dönüşümü hedefleyen bir güç, toplumda bir Aydınlanma devrimi gerçekleştirmek ve gelişmeye açık bir kültürel iklim yaratmak ister. Gerici güçler ise dinsel inanç ve uygulamaları kendi amaçlarına ulaşmaya uygun bir hale getirmeye çalışır. Böylece geniş kitleler için, kendi siyasal

hedefleriyle uyumlu bir kültür ortamı yaratabileceğini düşünür. Bu yönüyle, hedeflenen kültürel dönüşüm de aslında siyasal amaçlıdır. Günümüzde dünya gericiliğinin en büyük merkezi ABD'nin, Müslümanların çoğunlukta olduğu ülkelerde yapmak istediği budur. Burada, Batı Avrupa'da kapitalizmin şafağında doğan Protestanlıkta, kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaşmasıyla gerçekleştirilen dönüşüm model alınmaktadır.

BURJUVAZİNİN İDEALİZE EDİLMİŞ KRALLIĞI

Dinler ve mezhepler tarihine girecek değiliz, ama yine de kısaca hatırlamakta yarar var: Batı Avrupa'da yeni bir üretim tarzının hakim sınıfı olarak ortaya çıkan burjuvazi, feodalizmi meşrulaştıran Katolikliği kapitalizmin gelişmesinin önünde bir engel olarak görüyordu. Amacı Hristiyanlığı ortadan kaldırmak değil, kendi sınıfsal çıkarlarına uyarlamaktı. Yani başta Max Weber olmak üzere kimilerinin iddia ettiği gibi, Protestanlık burjuvaziyi doğurmamış, tersine burjuvazi Protestanlığı yaratmıştı. Burjuvazi insanları feodal bağlarla cemaate bağlı serf olmaktan çıkarıp, artı-değerin kaynağı olan emeklerini özgürce kapitaliste satabilecek bireyler haline getirmek istiyordu. O nedenle Hristiyan itikadına, insanların kişisel imanlarına bağlı olarak kurtuluşa erebilecekleri ilkesi konuldu. Bu ilke, Protestanlığın en ayırdedici yönü olarak nitelenebilir. Herkes kendi imanından ve amelinden sorumluydu. Cemaat yoktu, birey vardı. Dünyada da ahirette de sadece kendinden sorumluydu. Tabii bütün bu dönüşümün burjuvazinin ilerici bir rol oynadığı dönemde gerçekleştiğini unutmamak gerekiyor.

Kapitalizmin doğuşuyla birlikte feodal pratiklere ve kurumlara karşı burjuvazinin önderliğinde bir Aydınlanma mücadelesine de girildi. Aydınlanmanın ayırdedici özelliği, bütün toplumsal ilişkilerin akılcı bir temelde yeniden yapılandırılması hedefini gütmesidir. Ama Friedrich Engels'in Anti-Dühring'de işaret ettiği gibi, "Aydınlanmanın idealleri aynı zamanda burjuvazinin idealize edilmiş krallığından başka bir şey değildi." Kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaşmasıyla birlikte burjuvazi gericileşince, Aydınlanma yerini obskürantizme bıraktı. Artık burjuvazi insanları Aydınlatmak değil karanlıkta bırakmak, cahilleştirmek istiyordu. Kitleler uyutulmadıkça gerici burjuvazinin emperyalist amaçları peşine koşulması kolay değildi. Bir zamanlar bilgi yayan, insanları aydınlatan kitle iletişim araçları artık birer bilgisizleştirme, cahilleştirme, bilinç karartma aracına dönüştü. Yani burjuvazi gericileşince idealize edilmiş krallığı da ona uygun bir dönüşüm geçirdi. Kapitalizm emperyalist bir karakter kazanmaya başladıkça Protestanlık içinde çeşitli akımlar etkili olmaya başladı. Özellikle İngiltere ve ABD'de 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında yaygınlaşmaya başlayan bu akımlar, Aydınlanma hareketinin bütün kazanımlarına düşmandı. İçinde en gericisi de Evanjelistler oldu. Bugün ABD'de en gerici politikaların toplumsal tabanını büyük ölçüde Evanjelistlerin oluşturması ve sayılarının hızla artması tesadüf değil.

AMERİKAN BARIŞININ EMRİNDE RUHANÎ LİDERLER

Buna uygun bir dönüşüm operasyonu, Katolikliğin ruhanî merkezi Vatikan'ın İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin denetimine girmesiyle icra edildi. Şimdi de Fener Patrikhanesi'nin Ekümenik hale getirilmesi doğrultusunda harcanan çabalarla Ortodoksluk için de benzer bir operasyon yürütülüyor.

Bu operasyonlarla kazanılan deneyim sayesinde model de geliştirildi ve dinlerin bir ruhanî merkeze sahip olmasının sayısız yararları olduğu saptandı. Ama İslam'da yaygın dinsel örgütlenmeler olmadığı gibi onları denetim altında tutacak bir ruhanî merkez de yok. Gerçi ABD'nin aktif teşvikleri sayesinde yaratılan yaygın tarikat ağlarıyla, İslamın itikadî meşrebinde

ve tarihsel gelişmesi içinde olmayan, Hıristiyanlığa özgü organik bir yapı, uzun süren bir ameliyatlar dizisiyle kazandırıldı; ama tek elden denetleyecek bir ruhanî merkez bulunmuyor. İşte hilafetin ihya edilmesi tartışmaları küresel iktidar merkezinin bu ihtiyacını karşılamak üzere başlatıldı. Bizim Cumhuriyet Devrimi'yle ilga ettiğimiz hilafet yeniden kurulursa, bu ancak "Evanjelik İslâm" Halifesi olur! Düşünsenize, İslam Halifesi dua ederek Katolik Papa'sı, Ortodoks Ekümenik Patriği ve Yahudi Başhahamı ile kol kola girmiş, bütün dünya insanlarına küresel barış çağrılarını yapıyor.

Bu ne barışı olacak? Amerikan Barışı. Yani, Pax Americana!